

Utredning och utlåtande till justitiekanslersämbetet på grund av klagomål: Lovisa stads, centralvalnämndens sekreterares, stadsdirektörens och stadsfullmäktiges ordförandes samt Östra Nylands välfärdsområdesvalnämnds sekreterares förfarande under kommunalvalet 2025

STST 12.01.2026
764/00.00.00/2025

Beredning

Förvaltningsdirektör Tomas Määttä

Vikarien till biträdande justitiekanslern har begärt en utredning av Lovisa stad med anledning av ett inlämnat klagomål. Klagomålet gäller frågan om det skett ett avbrott i öppnandet av centralvalnämndens kungörelserelaterade protokoll via länken vid Lovisa stads kungörelse gällande publiceringen av resultatet för kommunalvalet 2025. Dessutom kritiserar i klagomålet stadsdirektörens och stadsfullmäktiges ordförandes förfarande i behandlingen av begäran om utredning av valbarhet och också i ärende som gäller begäran om utredning av samarbetet mellan sekreterarna för centralvalnämnden och välfärdsområdesvalnämnden.

Bilaga:

- Uppgifterna i systemet för ärendehantering som gäller valkungörelsen
- Begäran om utredning och utlåtande

Mötesmaterial:

- Klagomålsskrivelsen jämte bilagor (innefattar personuppgifter, publiceras inte i det allmänna datanätet)

Föredragning

Stadsstyrelsens ordförande Meri Lohenoja

Förslag

Det föreslås att följande utlåtande och utredning ges till justitiekanslersämbetet med anledning av det inlämnade klagomålet:

Tilläggstid har begärts av justitiekanslersämbetet för svarandet på begäran om utredning och utlåtande och utredningen ska ges senast 13.1.2026. Lovisa stad är inte medveten om övriga processer som är aktuella och som gäller samma ärende.

Ärende 1 i klagomålet – publicering av resultatet i kommunalvalet

Centralvalnämnden i Lovisa stad bekräftade under sitt sammanträde 16.4.2025, § 88 resultatet för kommunalvalet 2025 och publicerade 22.4.2025 resultatet med stöd av 95 § 2 mom. i vallagen genom att framlägga protokollet som innefattar resultatet samt tillhörande besväransvisning på anslagstavlan för kommunens offentliga kungörelser. Denna kungörelse var framlagd på anslagstavlan under tiden 22.4.2025–23.5.2025. Detta framgår av Lovisa stads system för ärendehantering och som bilaga till utlåtandet bifogas ett utdrag ur vyn vad gäller systemet för ärendehanterings valkungörelse.

Ett fel uppdagades 2.5.2025 i länken som ledde till protokollet som innehöll resultatet från valresultatkungörelsen som publicerades på Lovisa stads elektroniska anslagstavla. Då kontaktade inlämnaren av klagomålet stadens dåvarande förvaltningsdirektör och sekreterare för centralvalnämnden. Med anledning av denna kontakt fixades länken till protokollet omedelbart och protokollet jämte besväransvisningen var igen från och med 2.5.2025 till påseende i det allmänna datanätet på anslagstavlan för Lovisa stads offentliga kungörelser. I 102 § i vallagen

föreskrivs det om överklagning och överklagningstid som gäller resultat i val. Klagomål ska lämnas in inom 14 dagar från det att valresultatet publicerades. I och med att centralvalnämnden publicerade resultatet 22.4.2025 gick besvärstiden angående valresultatet ut 6.5.2025. Om valresultatet har således de som enligt 101 § i vallagen har rätt till det kunnat anföra besvär i 14 dagars tid från publiceringen av valresultatet.

Ärende 2 i klagomålet – stadsdirektörens och stadsfullmäktiges ordförandes förfarande

Den klagande skickade i mars 2025 en skrivelse till centralvalnämnden, i vilken den klagande begärde att kandidat Otto Anderssons valbarhet skulle redas ut. Centralvalnämnden behandlade under sitt sammanträde 10.3.2025, § 26 ärendet och konstaterade att Lovisa är Anderssons hemkommun och att det inte föreligger i lag föreskrivna hinder för kandidatskapet.

Skrivelsen, där man begärde reda ut Anderssons valbarhet, inlämnades i stadskansliet i mars 2025 och skickades av stadsdirektören till Andersson 5.3.2025. I enlighet med 14 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet beslutar den myndighet som innehar handlingen om att ge ut myndighetens handling om inte något annat föreskrivs i 15 § 3 mom. eller någon annanstans i lag. Skrivelsen om begäran av utredning gällande Anderssons valbarhet var också delgiven till stadsdirektören och sålunda var handlingen i fråga i stadsdirektörens innehav och en begäran om handlingar gjordes angående den. Stadsdirektören svarade på begäran om handlingar med stöd av 14 § i lagen om offentlighet i myndigheters verksamhet genom att leverera den begärda handlingen till Andersson. Det att stadsdirektören levererade handlingen till Andersson berodde på förvaltningsdirektörens verksamhet som centralvalnämndens sekreterare, då hon arbetade hela dagen med beredningar i anknytning till kommunalvalet. I ärendet som gäller utgivandet av handlingen har man enligt Lovisa stads syn agerat i enlighet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet samt grunderna för god förvaltning och de rättsprinciper som stiftats i förvaltningslagen och inte i strid med vallagen eller kommunallagen på sätt som den klagande fört dram i sitt klagomål. Sålunda finns det inte i ärendet orsak att misstänka att Andersson i sina handlingar skulle ha gjort sig skyldig till tjänstebrott eller annars där agerat i strid med sina skyldigheter. Stadsstyrelsen ser sålunda inte förutsättningar till att den skulle kräva av honom en utredning avsedd i 85 § i kommunallagen med anledning av ovan beskrivna förfarande som gäller begäran om handlingar på sätt som krävts i klagomålet.

Ärende 3 i klagomålet – Samarbetet av sekreterarna för välfärdsområdesvalnämnden och centralvalnämnden

Det inbördes samarbetet välfärdsområdenas och kommunernas myndigheter emellan innefattar utöver de i lag stadgade samarbetsformerna dessutom sådant samarbete som inte heller baserar sig på förvaltningsavtal mellan dessa myndigheter. I dylikt samarbete är det dock ofta fråga om att välfärdsområdenas och kommunernas myndigheter eftersträvar enhetliga tolknings- och lösningsförfaranden i sådana liknande ärenden som är aktuella både på välfärdsområdena och i kommunerna. I utredningen och beredningen av ärenden som görs som samarbete mellan myndigheter hör naturligtvis också begränsningar vad gäller sekretessbelagdhet och dataskydd för ärenden. I anknytning med samarbetet som Östra Nylands välfärdsområdesvalnämnds och Lovisa stads centralvalnämnds sekreterare gjort med stöd av 10 § i förvaltningslagen ser Lovisa stad inte att något sådant med vilket man

skulle ha stridit mot bestämmelserna som gäller sekretessbelagdhet eller dataskydd, utan det har varit fråga om normalt samarbete myndigheter emellan för att finna ett gemensamt tolknings- och lösningsförfarande i behandlingen av utredningsbegäran gjord av den klagande. Lovisa stad instämmer sålunda med synen som Östra Nylands välfärdsområdes förvaltningschef framförde 3.4.2025 i sitt e-postmeddelande till överklagaren om att välfärdsområdesvalnämndens och centralvalnämndens sekreterare inte, då de behandlade begäran om utredningar gjorda av den klagande, diskuterade detaljerna i begäran om utredningar eller uppgifter som ska hållas sekretessbelagda på ett sådant sätt att man i ärendet skulle ha agerat i strid med bestämmelser som förpliktigar myndigheter.

Stadsstyrelsen ger med anledning av gjorda klagomål utlåtandet och utredningen ovan jämte bilagor till justitiekanslersämbetsverket.

Paragrafen justeras omedelbart.

Beslut